

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, KOVAS — MARCH 16, 1990

Nr. 53

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Mieli Lietuvos žmonės!

Po kelių dešimtmečių laukimo, kančių ir vargų atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė. Šis nepaprastas istorinis žingsnis žengtas pačiu laiku ir su Jūsų daugumos pritarimu. Mus sveikina viso pasaulio geros valios žmonės.

Mes, Jūsų išrinktieji deputatai, vieningai balsavome už laisvą, nepriklausomą Lietuvą, demokratiškai, pagal Konstituciją išrinkome Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininką. Dabar mums visiems drauge teks įveikti daugybę įvairių sunkumų, todėl kelia nerimą bergždžias Lietuvos žmonių skaldymas, parašų rinkimas, vertinant teisėtus Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos sprendimus.

Mieli tėvynainiai! Supraskime — rinkimai baigėsi. Kviečiame Jus nerinkti jokių parašų. Būkime vieningi ir nesukelkime atgimstančiai Lietuvai pavojaus, kuris naudingas tik mūsų Nepriklausomybės priešinams.

Mes kviečiame Jus — ir lietuvius, ir kitų tautinių bendrijų žmones — nuosirdžiam broliškam darbui, rimčiai ir susikauptumui. Kviečiame vienyti naujos ir nepriklausomos Lietuvos labui!

Šis atsišaukimas vienbalsiai priimtas.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausioji Taryba

1990 m. kovo 14 d.

Kreipimasis į TSRS Aukščiausiosios Tarybos pirmininką

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, remdamasi Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Aktu dėl Lietuvos Nepriklausomos valstybės atstatymo, pareiškia:

1. Nuo 1940 m. birželio 15 d. TSRS ginkluotųjų pajėgų dalinių buvimas Lietuvos teritorijoje neturėjo ir dabar neturi teisinio pagrindo. Vadovaudamasi tebegaliojančios 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos taikos Sutarties su Tarybų Rusija pirmojo ir antrojo straipsnių nuostatomis, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kviečia TSRS vyriausybę pritarti jos pasiūlymui artimiausiu ir abiem šalims palankiu metu pradėti derybas dėl paminėtų dalinių statuso, dislokavimo ir visiško išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

Kol tatai nebus išspręsta, TSRS ginkluotosios pajėgos vidaus, valstybės saugumo ir pasienio kariuomenės neturėtų vykdyti: Respublikos teritorijoje manevrų, perdislokavimo ir esamo kontingento didinimo. Kartu Respublikos vyriausybė rūpintis TSRS ginkluotųjų pajėgų karių, karininkų ir jų šeimų saugumu Lietuvoje.

2. Lietuvos žmonės ir Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nori, kad už Lietuvos ribų esantys Lietuvos Respublikos piliečiai — kareiviai, karininkai ir jų šeimos — būtų apsaugoti ir nedelsiant sugrąžinti į Lietuvą.

Prašome Jus, gerbiame TSRS Aukščiausiosios Tarybos Pirmininke, duoti atitinkamus nurodymus TSRS vyriausybei.

V. Landsbergis
Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
Vilnius, 1990 m. kovo 13 d.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Nutarimas

Dėl Aukščiausiosios Tarybos Deputatų laikinių darbo grupių įsteigimo

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria įsteigti šias Aukščiausiosios Tarybos laikinąsias darbo grupes ir paskirti jų vadovus:

1. Bendrųjų valstybės atkūrimo principų darbo grupė,
Vadovas — deputatas Romualdas Ozolas.
2. Aukščiausiosios Tarybos struktūros ir veiklos principų darbo grupė,
Vadovas — deputatas Lionginas Šepetys.
3. Vyriausybės ir kitų Respublikos valdymo institutų struktūros ir veiklos principų darbo grupė,
Vadovas — deputatas Gediminas Vagnorius.
4. Teisinės sistemos principų darbo grupė,
Vadovas — deputatas Jonas Prapiestis.
5. Krašto apsaugos principų darbo grupė,
Vadovas — deputatas Zigmas Vaišvila.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
V. Landsbergis
Vilnius, 1990 m. kovo 13 d.

— Vak. Vokietijos buvęs kancleris Willy Brandt, kuriam buvo paskirta Nobelio Taikos premija, buvo išrinktas Rytų Vokietijos Socialdemokratų partijos garbės pirmininku.

— Prancūzijos Tautinio Fronto dešiniųjų partijos kandidatė Marie Stirbois laimėjo rinkimus į parlamentą. Tos partijos nariai vėl laimi rinkimuose.

Lietuvos pirmojo laisvojo parlamento nariai balsuoja šios savaitės pirmadienio dienos sesijoje Vilniuje.

Komunistai renka parašus

Vilnius. — „New York Times“ korespondentas praneša, jog Vilniuje žmonės gatvėse ir fabrikuose diskutuoja, kurie asmuo būtų geriausias derybose su Maskva. Esą yra manančių, kad „dinamiškasis Algirdas Brazauskas būtų buvęs geresnis pasirinkimas“, negu „akademiškai kalbą profesorius Vytautas Landsbergis“.

Šie jausmai ir atsisakymas nuo Sovietų Sąjungos norima vėl „patikrinti“. Ir štai kokių būdu.

Sugrąžinta bažnyčia

Vilnius. — Vasario 18 d., sekmadienį, pirmąją sueigą atgauso savo bažnyčios varpinės palatose susirinko Vilniaus evangelikų liuteronų bendruomenė, „Mažosios Lietuvos“ liutvininkų bendrijos nariai.

Pirmuosius bendruomenės žingsnius palaimino iš Tauragės atvykęs Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas. Ta bažnyčia yra Vilniaus senamiestyje Vokiečių gatvėje, kuri ateizmo metu buvo paversta restauravimo dirbtuvėmis. Ten stovi ir varpinės bokštas. Dar tebėra imūryta lenta su užrašu, kad šioje vietoje pirmoji bažnyčia buvo pastatyta 1555 metais. Keturius šimtmečius čia buvo evangelikų liuteronų centras, tiek amžių čia gyveno bendruomenės ir bažnyčios vyresnieji.

Evangelikų liuteronų bažnyčios varpinė Vilniuje.

Šie metai Lietuvos evangelikams liuteronams reikšmingi ir dėl to, kad prieš keturis šimtmečius Jonas Bretkūnas išvertė į lietuvių kalbą Bibliją.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vak. Vokietijos kancleris Helmut Kohl, kalbėdamas Rytų Vokietijos vokiečiams Cottbus mieste, pasakė, kad jie galės savo pinigus iškeisti į Vakarų Vokietijos markes vienas už vieną principu. Toks susitarimas padarytas su Rytų Vokietija ir jam pritarė Bonos parlamentas.

— Palm Springs gyvenantis buvęs JAV ambasadorius Britanijoje Walter Annenberg padovanojo 50 mil. dolerių Negrų Kolegijos fondui.

— Afganistano komunistų trys generolai pasitraukė iš krašto ir pasipriešė priimami afganų laisvės kovotojų gretas. Jie pabėgo po nepavykusio pervermo prieš komunistų prezidentą Najibullah.

— Maskvoje Sovietų vadas M. Gorbačiovas 5 metus dirbo, kad atsikratytų „mirusių sielų“. Prieš susirenkant šiam Kongresui, jam pavyko įtikinti, kad iš Komunistų Centro komiteto pasitrauktų vyresnieji nariai patys į pensiją, kurie turi daugiau kaip 60 metų amžiaus. Jis juos vadina „mirusiomis sielomis“. Daugelis jų patys jau pasitraukė.

— Washingtono liudydamas Irano-Contrą byloje pulk. Oliver North, kuris dirbo Saugumo taryboje pas prez. Reaganą, pasakė, kad padėjo Nikaragvos laisvės kovotojams savo viršininko J. Poindexterio įsakymu, kurio teismas dabar vyksta.

— Baltųjų rūmų Saugumo tarybos viršininkas prezidento Reagano administracijoje J. Poindexter, kurio teismas dabar vyksta Washingtone, pasakė, kad jis daug dalykų vykdė taip, kaip nurodė CIA agentūra.

— Libijoje sudegė fabrikas, kuriame buvo gaminami cheminiai ginklai. JAV seniai kaltino Libiją už tai. Izraelio, Britanijos ir JAV valstybės paneigė tuoj paskleistą žinią, kad tai galejo įvykti su šių valstybių žinia.

— Chicagoje, kadaise lietuviams gerai žinoma Central Community ligoninė, 5701 S. Wood St., užsidarė kovo 15 d. 3:00 val. ryto. Ligoninė turėjo 250 nuolatinių ir 117 dalinių laiką dirbančių tarnautojų.

Paskutiniu metu kasmet turėdavo maždaug 3 mil. dol. nuostolio.

Gorbačiovas — Sovietų Sąjungos prezidentas

Nebuvo kitų kandidatų

Maskva. — Sovietų Liaudies deputatų kongresas išrinko iš vieno kandidato oficialiai Sovietų Sąjungos prezidentu penkių metų terminui Michailą Gorbačiova. Kiti du buvę pasiūlyti kandidatai atsisakė būti renkami.

Tuo buvo ir pačių radikalų pasisakyta, kad Gorbačiovas labiausiai šiuo metu tinka praversti pradėtoms reformoms. Daugelis kalbėtojų, kurie jį nominavo šiam egzekutyviniam postui, jį liaupsino kaip buvo daroma senais laikais, kai valdė Stalinas, Brežnevas ir kiti.

Tačiau kito pasirinkimo jie neturėjo, kai atsisakė šiuos prezidento rinkimus praversti tiesioginių gyventojų balsavimu. „Jei Michailas Sergejevičius būtų išrinktas ir caru, situacija nepasikeistų“, pasakė Ukrainos deputatas Leonidas Suchovas. Bet kitas Ukrainos deputatas Nikolajus Kutsenko buvo pasiūlęs, kad ir Gorbačiovas atsisakytų savo kandidatūros ir šį prezidento postą.

Nesurado kito kandidato

Kai žurnalistai klausė Tarpregioninės grupės vadų, kodėl jie neišstatė savo parinkto kandidato, tai jų vardu teisininkas

Sergėjus Stankevičius, Maskvos deputatas, atsakė, jog, nors jie pasisako už mažesnių teisių prezidentūrą, tačiau nenorėjo būti pirmą kartą pralaimėjusių pusėje, be to, neturėję kas sutiktų eiti į šį postą. Rimtas dėmesys kreipiamas į Aleksandro Jakovlevo, Sovietų teisės žinovo, pasakymą, kad dabar, kai prezidento pozicija sukurta labai galinga, tai Sovietų teisinė sritis esanti labai silpna. Jis siūlė sudaryti Amerikos stiliaus Sovietų Aukščiausiąjį teismą. Sovietų žinių Agentūra „Tasas“ paskelbė Gorbačiovo išrinkimą prezidentu, tačiau neskelbė rinkimų balsavimo rezultatus.

Sovietų Liaudies deputatų kongrese yra šiuo metu 2,246 nariai. Galutiniais duomenimis, už Gorbačiova balsavo 1,542, o 368 pasisakė prieš jį ir 76 nebalavo. Skaitant, kad reikia dviejų trečdalių balsų, tai Gorbačiovas buvo išrinktas Sovietų Sąjungos prezidentu 45 balsų dauguma.

Po išrinkimo, Gorbačiovas tuoj davė viešą priesaiką gerai ir sąžiningai vykdyti jam pavestas egzekutyvinio Sovietų Sąjungos prezidento pareigas.

Pasaulio valstybių pareiškimai

Washingtonas. — Šios savaitės pradžioje daugelis pasaulio valstybių reagojo į Lietuvos respublikos nepriklausomybės atstatymo deklaraciją specialiais savo pareiškimais.

Australija

AP žinių agentūra praneša, jog Australija sveikina Lietuvos vyriausybę už deklaracijos paskelbimą ir ragina Maskvą tai priimti be jokio pasipriešinimo. Užsienio reikalų ministerija išleido oficialų pareiškimą, kuriame sakoma, kad „Australijos vyriausybė pripažįsta laisvai išrinkto Lietuvos parlamento rezoliuciją, deklaruojant Lietuvą nepriklausoma valstybe. Mes remiame bet kokius pasireiškimus, kurie suteikia realų pagrindą Lietuvos nepriklausomybei, kurią mes jau teisiškai pripažįstame.“

Toliau savo pareiškime Australijos vyriausybė sako, jog ta deklaracija atitinka tiems pasikeitimams, kurie vyksta Europoje, ir tiki, kad tai nuves Pabaltijo valstybes į pasaulio tautų šeimos tarpą.

„Australija todėl pripažįsta, kad ši deklaracija reprezentuoja Lietuvos žmonių valią pasiekti ekonominei ir politinei nepriklausomybei taikingu ir demokratinu būdu.“

Danija

Danijos Užsienio reikalų ministeris Juffe Ellemann-Jensen perskaitė savo pranešimą vyriausybės vardu.

„Danija mielai sveikina demokratizacijos sąlygas Pabaltijo respublikose, kurios įgalino turėti laisvus rinkimus Lietuvoje ir kurie dar bus Estijoje ir Latvijoje.“

Didžioji Britanija

Užsienio reikalų ministerija pareiškia: „Mes mielai sutinkame su didėjančia Pabaltijo žmonių laisve nuspręsti savo ateitį ir Sovietų vyriausybės palankumą priimti Pabaltijo apsisprendimo galimybes, kurios veda į nepriklausomybę... Mes tikime, kad bus dabar diskusijos, kurios privės prie susitarimo.“

KALENDORIUS

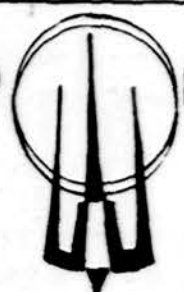
Kovo 16 d.: Julijonas, Vaidotas, Eibutis, Dionyzas, Gidonė, Norvilė, Vilija.

Kovo 17 d.: Šv. Patrikas, Airijos globėjas. Gertrūda, Gendvilas, Varūna.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:03, leidžiasi 5:57. Temperatūra dieną 48 l., naktį 36 l.

SPORTO APŽVALGA

ORGANIZACINIS
KOMITETAS Į LIETUVĄ –
KAS JIE?

Ne per seniausios buvo sudarytas komitetas organizuoti Amerikos lietuvių sportininkų išvyką į IV PLS žaidynes Lietuvoje, kurios įvyks ateinančių metų liepos 27 – rugpjūčio 11 dienomis įvairiose Lietuvos miestuose. Tą komitetą sudarė pirm. V. Adamkus, vicepirm. ir spaudos atstovas V. Grybauskas, reikalų vedėjas ir išdinininkas A. Tamošiūnas ir sekretorė R. Žilionienė.

Sporto mėgėjų šeimai visi gerai pažįstami ir jau ilgus laikus. Pirmieji du V. Adamkus ir V. Grybauskas sportinį darbą dirba nuo pirmųjų išvykų dienų Vokietijoje. Vėliau jie kartu vadovavo JAV lietuvių krepšinininkų išvykai į Pietų Ameriką 1959 m., po to vėl su krepšinio rinkine į Australiją 1964 m., jie organizavo išvyką į III PLS žaidynes Australijoje ir, pagaliau liko ištikimi ir šiai išvykai.

Kiti du – A. Tamošiūnas ir R. Žilionienė jaunesni, tačiau sportui ir jo organizavimui yra atidavę jau daug valandų.

Algis Tamošiūnas

Algis Tamošiūnas sporto mėgėjas ir darbuotojas nuo jaunystės dienų. Pradžioje daugiau žaidė lauko tenisą, kol tvirtėliau pasijuto krepšinio aikštėje. Jau 20 metų jis žaidžia Chicago „Lituano“ krepšinio komandoje, su kuria 1988 metais laimėjo lietuvių pirmenybes; jis buvo tos komandos kapitonas. Taip pat jau ilgus metus dirba klubo valdyboje, vicepirmininko pareigose. 1981 metais jis buvo išrinktas į ŠALFAS sąjungos centro valdybą, kur keletą metų buvo jos sekretorius. Šiuo metu jis vėl dirba sąjungos centro valdyboje sekretoriaus pareigose. Prieš dar, kad Algis Tamošiūnas buvo organizaciniame komitete II PLS žaidynių 1983 m. ir ŠALFAS sąjungos metinių žaidynių 1988 m. Chicagoje, turime jauna, energinga ir patyrusi narį organizacinio komiteto išvykai į Lietuvą.

Renata Žilionienė yra šio komiteto sekretorė. Organizaciniame darbe patyrimo ji taip pat turi užteklinai, lygiai kaip ir sporto aikštėse jai netrūko talento. Kai moterų krepšinis pas mus dar buvo gyvensnis, Renata žaidė už Hamiltono „Kovą“. Žaidė gerai ir buvo pakviesta į lietuvių rinktinę pabaltiečių varžybose Toronte. Ji buvo tos rinktinės kapitone, net laimėjo tas varžybas. Neblogai žaidė ir stalo tenisą, o vėliau Chicagoje pagėmė ir lauko tenisą. Ilgus metus dirbo Chicago lietuvių lauko teniso klubo valdyboje, organizavo teniso turnyrus ir lietuvių teniso pirmenybes. Entuziastingai priėmė ir šio komiteto sekretorės pareigas; ji galvoja, kad IV PLS žaidynes Lietuvoje bus istorinis ir neužmiršamas įvykis.

V. G.

Renata Žilionienė

Golfas

CALIFORNIJOS LIETUVIŲ GOLFO
KLUBAS AUGA IR TVIRTĖJA

Californijos Lietuvių Golfo klubas, 1983 metais įsteigtas vyresniosios kartos golfo mėgėjų, jau gali džiaugtis net tris generacijas atstovaujančiais nariais.

Vadovavimą vyresnieji perdevė vidurinės kartos golfininkams, tokiu būdu užtikrinant klubo augimą ir testinumą. Klubas įsteigėjų buvo viliamasi, kad ir tolimesnėje ateityje golfo klubas išliks svarbus, reikšmingas ir pajėgus veiksnys lietuviškame bendravime ir tuo pačiu lietuvių išlaikyme.

Nauja klubo valdyba

Praėjusių metų klubo pirmininko Vyt. Pluko bute įvykusiame klubo metiniame susirinkime į naują klubo valdybą išrinktieji pareigomis pasiskirstė: pirmininkas – Jurgis Joga, vicepirmininkas – Walter Duder, sekretorius – Ričardas Jocas, išdinininkas – Linas Butkus, turnyrų direktorius – Arūnas Barkus, valdybos nariai – Vincas Bernota ir Viktoras Marks.

Pirmasis golfo turnyras

Iš šiems metams numatytų 6 turnyrų pirmasis jau įvyko kovo

San Francisco „Warriors“ žaidėjas Šarūnas Martilionis taiko į krepšį neseniai Detroito vykusiose rungtynėse.

Nuotr. Jono Grigaičio

TRUMPAI IŠ VISUR

Melbourn, Australija. Šių metų birželio 8-11 d. Melbourn vyks Australijos krepšinio jaunųjų komandų turnyras. Ten gyvenančio mūsų žinomo sporto veterano Leono Baltruono pastangomis ir tą turnyrą pakviesta ir Lietuvos jaunųjų komanda, 16-18 m. amžiaus. Turnyre dalyvaus 15 Australijos pajėgiausių komandų. Lietuvos komandai dar numatomos rungtynės prieš australų jaunųjų rinktinę ir, tikriausiai, prieš lietuvių komandas Sydneyje ir Adelaidėje.

Metų pabaigoje, taip pat Melbourn, vyks 40 m. jubiliejinė lietuvių sporto šventė, į kurią yra pakviesti ir sportininkai iš Lietuvos.

Izraelis. Vasario mėn. čia svečiavosi Vilniaus „Žalgirio“ futbolo komanda. Ji čia žaidė trejas rungtynes. Pirmosios buvo laimėtos prieš Tiberijos „Makabi“ komandą 5-2. Antrosios prieš ten viešiąją vokiečių

komandą „Schweinfurt OS“ (antros diviziono) buvo baigtos lygiomis 1-1, o trečias, prieš „Hapoel“ pralaimėtos 0-1. „Hapoel“ komandoje žaidžia vilnietis S. Baranauškas.

Kaunas. Vasario 24 d. čia vyko Lietuvos ėjimo pirmenybės. Pirmose vienos mylios nuotolio moterų varžybose krito pasaulio rekordas. Italei priklausiusį rekordą pagerino S. Eidikytė, nuotolį įveikusi per 6:16,72 min. Tose varžybose buvo pagerintas ir antras pasaulio rekordas. Kaunietis V. Kazlauskas dvi mylias įveikė rekordiniu laiku per 11:54,5 min. Senasis rekordas priklausė amerikiečiui J. Heinrich.

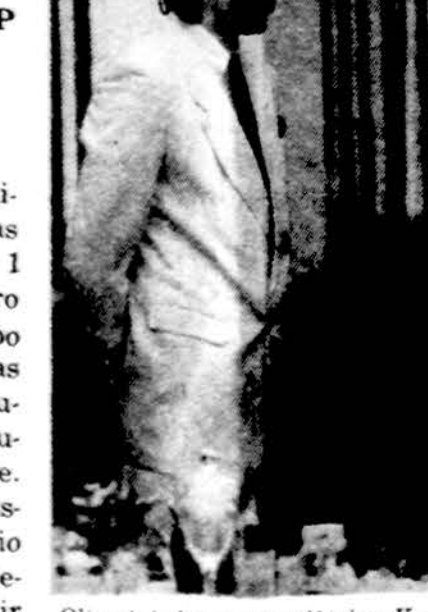
Idomu, kad abu rekordai krito pusvalandžio laikotarpyje; tikriausiai, pirmas toks atsitikimas. Dabar, žinoma, reikės daug pastangų ir laiko, kad tie rekordai būtų oficialiai pripažinti pasaulines lengv. atletikos federacijos.

Talinas, Estija. Čia lankėsi amerikietis Mike Storen ir pakvietė Talino krepšinio komandą „Kalev“ į naujai organizuojamą pasaulio profesionalų lygą. Lygą sudarytų 12 komandų: 6 iš Amerikos, sudarytos iš žaidėjų, nepatekusių į profesionalų komandas, ir 6 iš Europos. Rungtynės turi prasidėti šių metų lapkričio mėnesį.

Nieko nebegirdėti apie panašią lygą, kuri jau turėjo prasidėti ir kurioje amerikiečių žaidėjai negalėjo būti aukštesni, kaip 6 pėdų 4 inčų ūgio. Į lygą buvo pakviestas Kauno „Žalgiris“ ir Vilniaus „Statyba“.

Tarp kitko, Kauno „Žalgiris“ Sovietų Sąjungos pirmenybėse

Mano supratimu, jei nori vairykytės, turi priimti ir lietuvių. Dolly Parton

Olimpinių laimėtojų priėmimo Kremljuje. Arvydas Sabonis kalbasi su Sovietų Sąjungos prezidentu Michailu Gorbačiovu.

šiuo metu laikosi 7-je vietoje, o Vilniaus „Statyba“ – paskutinėje. Nenuostabu, kad jos nedalyvauja tokioje ar panašioje lygoje...

Kaunas. Nežiūrint kaip silpnai „Žalgiris“ laikosi Sovietų Sąjungos pirmenybėse, Europos taurės varžybos priminė senus gerus laikus. Preliminarinėje grupėje „Žalgiris“ baigė antroje vietoje ir pateko į pusfinalius. Čia pirmose rungtynėse Madride „Žalgiris“ sužaidė pasigėrėtinai, nežiūrint, kad pralaimėjo 13 taškų skirtumu. Antrosios rungtynės vyko Kaune, ir žinoma, niekas netikėjo „Žalgirio“ pergale prieš galingąją Madrido „Real“ komandą su dviem amerikiečiais žaidėjais. Tačiau „Žalgiris“ žaidė entuziastingai ir energingai, kaip su anų laikų garsenybėmis, ir laimėjo 89-77. 12 taškų skirtumo, deja, neužteko patekti į finalą, trūko vieno vienintelio taško.

Gruzija. Dvi Gruzijos futbolo komandos žaidžia Sovietų Sąjungos aukščiausioje lygoje, bet šiemet jos atsisakė dalyvauti. Sov. Sąjungos rinktinės žaidėjas iš Gruzijos nebežais už rinktinę, nors Gruzija dar nepaskelbė savo nepriklausomybės!

Lietuva, visų mūsų džiaugsmui, jau pasiskelbė nepriklausoma. Ką darys sportininkai? Martilionis jau prieš kurį laiką pareiškė, kad nežais už sovietų rinktinę nei olimpiadoje, nei „Geros valios“ žaidynėse. Laukiama pasisakymo Sabonio, Kurtinaičio, Chomiciaus ir kitų, kurie turėjo vykti su Sovietų rinkine į Seattle. O ką darys Garastas? Jis juk Sovietų krepšinio rinktinės treneris...

Ispanija. Čia lankėsi Portlando krepšinio profesionalų klubo atstovas B. Buckwalter; jis stebėjo ir kalbėjosi su Arvydu Saboniu. Ir, štai, Kinijos (taip!) anglų kalba laikraštis rašo, kad pagal B. Buckwalter, kitą sezoną Sabonis žais JAV-se. Sabonio pageidaujama ir Washingtono „Bullets“ klubas. Nežiūrint, kad jis Ispanijoje yra sensacija, geriausias taškų mediotas ir kamuolių nuo lentų rinkėjas, nėra patenkinamas savo komanda, teisėjais ir bendrai. Atrodo, nieko naujo...

Su juo toje pačioje komandoje žaidęs V. Chomicius grįs į Kauną, nes jo vieton Valjadolido „Forum“ klubas jau pasirašė kontraktą su kitu Sovietų rinktinės žaidėju Tichonenko.

Ispanijoje žaidžia dar vienas lietuvis Juozas Arlauskas; jo žaidimas labai giriamas spaudoje. Jis praėjusią vasarą turėjo keliauti su mūsų „Vėjo“ komanda į Lietuvą, tačiau negalėjo dėl tėvo ligos.

V. G.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ŠALFAS PRANEŠA

40-sios Š. A. Lietuvių Sporto žaidynės įvyks 1990 m. gegužės 25-27 d. Bostone, Mass. Visuotinio ŠALFAS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFAS-gos centro valdybos pavedimu, žaidynes vykdys Bostono Lietuvių SK „Grandis“, per specialiai sudarytą organizacinį komitetą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 12 iki 6 v.

Keb. (1-312) 735-4477;

Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt. antr. ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIŠLIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIŠLIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708) 385-4811

Dr. Tumasono kabineto perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7 Antr. ir
ketv. 9-12 Penkt. 2-7

Keb. tel. (1-312) 585-0348;

Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9 antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

DR. KENNETH J. YERKES

DR. MAGDALEN BELICKAS

DANTŲ GYDYTOJAI

Pensilvanijos nuolaida

4007 W. 59 St.

Tel. (312) 735-5556

507 S. Gilbert, LaGrange, IL.

Tel. (708) 352-4487

Keb. tel. (1-312) 471-3300;

Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60629

Pirm. antr. ketv. ir penkt.

pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

PETER STECY, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namu (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, IL.

Tel. (1-312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, IL. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, priklaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (1-312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, IL. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasono kabineto perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija

2454 West 71st Street

Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0888

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt.

3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS

2636 W. 71st St., Chicago, IL.

Tel.: (1-312) 436-0100

11800 Southwest Highway

Palos Heights, IL. 60463

(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (1-312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (1-312) 585-7755

Keb. tel. (1-312) 586-3166;

Namu (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6

Šeštadieniais pagal susitarimą

MOKA PYKTI

Šv. Jonas Auksaburnis yra pasakęs, kad „pyktis vos skiriasi nuo beprotybės“, bet jis taip pat yra pasakęs: „žmogus nusideda, jei yra priežastis pykti, bet nepyksta“. Kaip tai? Pirmiausia yra naudinga žinoti, kas pyktis iš tikrųjų yra. Šv. Tomas Akvinietis rašė, kad pyktis yra aistra, lotyniškai *passio* — tai, ką žmogus išgyvena, iškenčia. Reiškia, savyje pyktis nėra nei blogas, nei geras dalykas. Aistra iš tikrųjų yra energijos versmė, todėl šv. Tomas ją laiko Dievo dovana. Aistros gerumą ar blogumą lemia jos tikslas. O pykčio tikslas yra atlyginti už padarytą skriaudą, žalą. Bet ir to dar nepakanka.

Pykčio teisingumas priklauso nuo teisingo supratimo, kas yra gera ar bloga, teisu ar neteisu. Šv. Raštas ir Bažnyčios mokymas apie socialinį teisingumą padeda suprasti, kas yra teisu ir neteisu. Teisingumas yra tada, kai santykiai gamtoje ir tarp žmonių yra tokie kokius Dievas surėdė sutvėręs pasaulį, kai jį pažvelgė ir rado, kad tai buvo gera. 104-ji psalmė nurodo taji teisingumą tvarinioje: kai visiems žemės gyventojams visko jų gyvybei ir džiaugsmui pakanka. Varguolių aimanos įvairiose psalmėse, besisaukiančios Dievo ginti prieš melagius, išnaudotojus, engikus, žudikus ir Dievo teigiamas atsiliepimas nurodo, kas yra dieviškasis, tikrasis teisingumas. Gera yra taip, kaip Dievas Tvėrėjas surėdė, kaip Sūnus gyvendamas žemėje parodė, pamokė, kaip šv. Dvasia savo meile įkvepia. Bloga yra visa, kas tam priešingai, ta griauna.

Bet pykčio teisingumas taip pat priklauso ir nuo jo tinkamumo, deramumo pagal blogi prieš kurių pykstame. Jei pykčiui leidžiama virsti apakinančiu įnirštu, jis pasidaro ne proporcingas, nekontroliuojamas ir todėl nuodėmė. Jei pyktis prieš didelį Dievo teisingumo pažeidimą yra per silpnas, nevertintis imtis veiklos atitaisyti ar sulaukyti daromą skriaudą ar žalą, tuomet irgi yra nusikaltama, nes ir Mišių metu prisipažintame nusidėjė, tiek nusikaltimais darbai, tiek ir apsilėidimais, gera nedarant.

Pyktis, reikalaujantis keršto, atlyginimo už kiekvieną asmeninę tikrą ar įsivaizduotą skriaudą, nepasitarnauja dieviškam teisingumui, nes Dievo teisingumas pasižymi ir gailingumu. Ypač didelę pagundą šiuo atveju gali jausti tėvas ar motina šeimoje, vaikų atžvilgiu pasidarydami tikrais tironais. Pyktis visuomet turi būti atmettas supratimo, kad ir pats esi gailingumo reikalingas nusidėjėlis. „Tėve mūsų“ maldoje prašantis, kad tau būtų atleidiama taip, kai tu atleidi kitiems, ne labiau.

Paauglius, kurie naujomis akimis pradeda matyti savo tėvus — jau realistiškai, nebe idealistiškai, yra didelė pagunda visur reikalauti teisingumo. Paaugliai turi Dievui dėkoti už idealizmo dovana, bet turi stengtis išmokyti išmintingumo ir gailingumo.

Pykčio nirtulys ilgai neiatsitaiso teisingumo, o izoliuoja pykstantį nuo kitų žmonių. Įnirtę nebegalime nei aiškintis, nei ieškoti teisingo sprendimo, nei logiškai kalbėtis. Nirtulys, kadangi jis jau nekontroliuojamas, visuomet yra nuodėmingas, todėl rikiuojamas tarp septynių didžiųjų nuodėmių, vėdantių ir kitas nuodėmes.

Bet „tolerancija“, nepykimas, kai reikia pykti, taip pat yra nusikaltimas. Kai darbovietėje viršininkas nuolat išnaudoja bendradarbį arba norėdamas jo ar jos atsikratyti neteisingai ap-

šmeizgia, sukontroliuoti savo pyktį ir patraukti pečiais — „Ką aš galiu padaryti“ — irgi yra nuodėmė. Leidę sau pajusti pyktį dėl vykdomo neteisingumo galime ta energija naudotis ieškant veiksmingos priemonės neteisębę atitaisyti, užstoti, ginti engiamą žmogų.

Arba kartais tėvai yra taip užsiėmę darbo, profesijos, asmeniška rūpesčiai, kad nebemato kai vaikų elgesys reikalauja atitinkamo pykčio ir bausmės, kad vaikas išmokyti doru žmogui būti. Nepykti kai artimo meile reikalauja irgi nuodėmė.

Labai dažnai tie patys žmonės, kurie yra labai „tolerantiški“ darbovietėje ar įmonėje vykstantiems nusikaltimams, visiškai nemoka susikontroliuoti, kai koks nors jų asmeniškas noras yra nepatenkinamas. Tikram (veiksmingam) krikščioniškam gyvenimui būtina išmokyti teisingai pykti, teisingo pykčio energiją panaudoti kūrybingoms pastangoms sustabdyti vykdomą blogi, atitaisyti padarytą skriaudą. Krikščioniui būtina išmokyti ne pykčio vengti, o pyktį apvaldyti, kad jis niekuomet nepavirstų į įtūžimą, reikia išmokyti palenkti pykčio energiją geriems darbams. Krikščioniui būtina išmokyti atpažinti ir užgnaužti egoistišką kaprizą, bet ugdyti uolumą dėl Dievo, ne savo, valios vykdymo.

Geriausias būdas ugdyti tikrą, teisingą pyktį yra tikros Dievo meilės puoselėjimas — pasidarymas labai artimu Kristaus draugu, jaučiančiu, galvojančiu kaip jis, naudojantis Bažnyčios duodamais sakramentais, pamaldomis, tikėjimo ugdymo priemonėmis, kasdieniniu asmenišku maldos ir meditacijos bendravimu su Dievu. Gi kiekvieno krikščionio uždavinys ir siekis yra panašėti į Kristų. Tai neįvyksta automatiškai. Tam reikalingos minėtos priemonės. Pasidarys panašūs į Kristų, mylėsime silpnuosius, skriaudžiamuosius, tuos, kurie neturi balso, tuos, kurie kenčia nuo stipriųjų saulaviavimo, išnaudojimo. Nevengsime su jais artimai susidraugauti, imtis rimtos joms padėti. Kai jie bus mūsų draugai, mokėsime atitinkamai pykti, kai jie skriaudžiamai, kai jie pyktis, kai jie skriaudžiamai. Ir tas pyktis duos energijos, jėgų ir kūrybingumo daryti tai, kas reikia.

Kristus moko pykti. Jis pyko ant farizejų, kurie krovė religinių pareigų naštas ant beturčių ir pavargėlių, patys ne bandydami savo nurodymu laikytis. Jis pyko ant tų, kurie bendravimui su Dievu uždėjo tokias sąlygas, kad tie, kurie buvo labiausiai Dievo pagalbos, paramos, paguodos reikalingi, negalėjo prie jo prieiti. Jis pyko ant tų, kurie savo „padorumą“ taisyklėmis atokiai laikėsi nuo įvairaus bruožo „suteptųjų“, „nusidėjėlių“, taip, kad pagalbos reikalingieji jos negalėjo gauti ir socialinės-religinės sistemos buvo paverčiamos vargšais bei įstumiami ir į nuodėmę. Ir jis su tokiais Dievo priešais taip efektyviai, nors taikiai veikė, kad jie, nebegalėdami nuo jo veiklos atsigtinti, jį nužudė.

Teisingo pykčio, tarnaujančio meilės ugdymui, būtina savitvardos mokykla — atsizadėjimas, išmokymas nepasiduoti momentui aistrai, o išmokymas ją priimti ir teisingai kreipti, kaupti. Gavėnijos metu skatinamas reguliarius pasninkas vieną ar dukart savaitėje ar kitoks gero daikto, kurį mėgstame atsizadėjimas, į šias pastangas kviečiant Kristų, yra dar viena mūsų duodama priemonė panašėti į Kristų, tolti nuo egoizmo.

a.j.z.

LIETUVOS VERSLŲ IR NEPRIKLAUSOMYBĖS GLOBA

DR. KAZYS ĖRINGIS

Šių metų kovo 4 d. Lemontė įvyko prieš metus įsisteigusios Lietuvos verslo puoselėjimo draugijos pasitarimas. Dalyvavo apie 30 verslo puoselėtojų ir šia sritimi besidomintių asmenų. Pirmininkavę posėdžiui Pranas Jurkus ir Jonas Pabedinskas palietė prisikeliančios nepriklausomam gyvenimui Lietuvos savarankiškų pelningų verslų, Lietuvos gaminių eksporto, lietuvių išeivių kapitalo įmanomų investavimo sričių aktualijas ir problemas. Buvo aptarta ligšiolinė ir porinkinė ekonominė padėtis Lietuvoje, prekybos ir verslų galimybės, atsiskaitymo ir Maskvos rezgamų sunkumų pinklės ir esą formalūs ryšiai. Buvo priminta, kad įsisteigusi Draugija pelno nesiekia. Tačiau Draugija ragina lietuvių išeivijos verslininkus jungtis kapitalo investavimų pagrindu ir siekti Lietuvai ir sau abipusės naudos. Buvo atkreiptas dėmesys, kad latvių ir estų išeiviai panašaus tikslo siekia su telkiau ir, jau suradę atsiskaitymų galimybes, turi veikiančias mažas įmones.

Posėdyje buvo prieita priemonė, kad lietuvių verslo puoselėjimo draugija reikia įteisinti pagal veikiančius Amerikoje įstatymus. Buvo pasisakyta dėl nario mokesčio, kuris gal bus apie 25 dolerius metams, suteikiant galimybę įnešti ir daugiau. Atkreiptas dėmesys į latvių panašaus pobūdžio draugiją, kurios 25 nariai yra įnešę po 1,000 dolerių. Posėdyje buvo pažymėta būtinybė konsultuoti atitinkamus Lietuvos verslininkų sluoksnius, turint tikslą įsteigti Lietuvos gaminių eksporto departamentą. Nutarta skatinti telkti išeivių profesionalų atskirų šakų pelno nesiekiančias Draugijos sekcijas konkretyms projektams Lietuvoje įgyvendinti. Kol kas aptiksliai tokias kelias pradines sekcijas būtų galima pavadinti Bankų atskaitomybės tarpininkų finansinė sekcija, Bankų veiklos teisininkų sekcija, Inžinerinės rados konsultantų sekcija, Turizmo plėtros ir transporto konsultantų sekcija ir kt.

Lietuva keliasi nepriklausomam gyvenimui. Tai, kas aukščiau buvo pasakyta, yra gyvybiškai svarbi kraštui viržantis iš vergovės raizgalų ir ūkinio pakrikimo, sąlygojamo

nuožmios izoliacijos. Pagrįsta pasiaukojimu nesiekianti pelno lietuvių išeivijos profesionalioji konsultacinė Lietuvos verslų globa gali ir turi apsaugoti Lietuvą nuo naujų nelaimių. Tačiau Lietuvai taip pat labai svarbi ir brangi yra turtingo ir pasiturinčio išeivio žmogaus dora. Anaipol nevisuomet džiaugiamės įvairiai atklydusiais naujaisiais ateiviais, net svečiais. Nedera tuo pačiu „atsidėkoti“ Lietuvai užmerkiant visiemis akis galimą finansinių ryklių ir šarlatanų plūsmui. Nuo tokios veiklos turėtų Lietuva sergėti ir lietuvių verslo puoselėjimo draugija. Nesavanaudiškas pasišventimas Tėvynės idealui Lietuvoje ir išeivijoje yra neatskiriama sutelktas su dora turtingų žmonių, investuojančių jungtinį kapitalą „Venture Capital Fund“ būdu Lietuvoje ir siekiančių pelno. Išeivijai įsteigta prieškarinė „Drobie“ ir dabar Kauno darbininkai mini kaip gero uždario ir žmoniškiausios darbdavystės bendrovę.

Atsikursima Lietuvos valstybė, kaip gūlbė giedros, lauks naujojiško ir esminio išeivijos pasiaukojimo. Ji lauks drąsios finansinės jėgos Laisvės ir Nepriklausomybės skrydžiui. Pirmąją jėgos versmę bus įkūsimas Lietuvos Bankas, kurio akcijų dalių išpirkti lengvinančiomis Lietuvai sąlygomis yra likimo pašaukta lietuvių išeivija. Toje lemtingoje veikloje ir neturtingam bus nepadoru apsieiti su šimtu kitu. Daug kam derėtų šventam tikslui pajungti tūkstantį kitą, dešimtis tūkstančių dolerių. Tik mūsų tikėjimas į amžinąją Lietuvą bus įdėto kapitalo sėkmingos apyvartos garantija ir duos nauda, kad ir ne pačią didžiausią. Sveikųjų kapitalas pagal griežtus finansinius desnius „atskubės“ vėliau, tik po to, kai patys parodysime savo pasiaukojimą ir paramą valstybiniam gyvenimui.

Lietuvių kapitalo, savaime suprantama, neužteks Lietuvos valstybės sėkmingai veiklai. Tiesą sakant, lietuvių išeivija kapitalo neturi tiek, kiek jo reikia normaliai ir sėkmingai valstybės veiklai. Todėl teks pritraukti užsienio kapitalą. Tačiau Lietuvoje yra išsiskynusių užsie-

nio kapitalo baimė. Tos nuojautos versmė — 1918 metų Lietuvos kūrėjų tradicija, marksizmo-leninizmo afišų baubai, nesėkmingas ir besaikiš Pietų Amerikos šalių ir Lenkijos prasiškolimas. Betgi užsienio kapitalas, kaip toks, yra geras dalykas. Blogi yra kapitalo priėmėjai, krašto šeimininkai. Maskvai plėšikaujant ir Varšuvos raudoniesiems švaistant užsienio kapitalą negamybinėje sferoje, Lenkija įstrigo. O Sovietų Sąjunga užsienio kapitalą panaudojo racionaliau, tik labai daug sumokėjo baudų, neišpildydama statybos ir transporto sutarčių.

Priimanti užsienio kapitalą šalis, jos vadovybė, turi būti protinga, griežta ir apskrūti, be to, nepriimanti kyšių. Sudarant sutartis užsienio kapitalui investuoti, tose sutartyse turi būti profesionaliai aptarti apribojimai ir kompensacija kapitalo investavimo padarytiems nuostoliams padengti. Turi būti duota didelė gamybinės veiklos pasekmių garantija valstybei ir jos žmonėms, užtikrinanti aukšto lygio draudą nelaimės atveju. Šiais klausimais lietuvių Verslo puoselėjimo draugija turi tikslą nesavanaudiškai padėti atsikursimai Lietuvos valstybei svarbiausiose jos ūkinės veiklos lygmenyse, investuojant užsienio kapitalą.

Jeigu būtų prisilaikant tarptautinės teisės ir normų surašytos su Sovietų Sąjunga sutartys prieš pradėdant Lietuvoje statyti Elektrėnus, N. Akmenę, Kedainius, Jonavą, Mažeikius ir Ignaliną bei dujotiekus, naftotiekus ir naftos produktų eksporto bazę Klaipėdoje, taip pat Šiaurės-Vakarų prekybos laivyno laivų remonto bazę Kuršių mariose, tai daugelio nelaimių ir pavojingai neigiamų pasekmių Lietuvoje nebūtų buvę. O jeigu jos būtų atsitikę, tai Sovietų Sąjunga būtų turėjusi sumokėti Lietuvai milijardus dolerių. Akivaizdžiausias tokio pobūdžio pavyzdys dabar yra „Valdez“ tanklaivis, kuriam, Alaskoje užplaukus ant uolos, daug į jūrą išsipylė naftos. Baudoms ir pakrančių valymo darbams Exxon bendrovė jau išleido penkiolika milijardų (bilijonų) dolerių. Tai reiškia, kad šis verslas buvo išsamiai apmąstytas sutartimis, o bendrovė savo veiklą buvo apdraudusi.

Sofija Jonaitė, Lietuvos Operos solistė, grofienės vaidmenyje Mozarto operoje „Figaro vedybos“. Ji iš šios operos padainuos dvi Cherubino arijas „Draugo“ koncerte, kuris bus balandžio 1 d. Marijos aukšt. mokyklos saleje Chicago. Solistė daugiausia atliks lietuvių kompozitorių kūrinius ir kitas ištraukas iš operų.

RUSŲ NACIONALIZMAS

E. RINGUS

Dar vienas pavojus perestroikai reiškiasi sovietų visuomenėje. Be nerusiškų tautų noro atsikratyti jungo kuriasi naujas judėjimas — jau pačių rusų tarpe. Yra kelios organizacijos pasivadinusios įvairiais vardais: „Pamiat“ (atmintis), „Rodina“ — (tėvynė), „Vernostij“ (ištikimybė). Jos veikia ne tik Rusijos respublikose, bet stipriai reiškiasi tarp rusų ne rusų respublikose... Visų šių organizacijų tikslas — atnaujinti rusų patriotizmą, grąžinti senosios Rusijos tradicijas, kultūrą, religingumą. Savo subuvimuose jie neša caristines vėliavas, šv. Jurgio paveikslą ir antiperestroikinius plakatus. Aršesni nacionalistai dvi juodus marškinius arba kariškus paltus. Jie reikalauja, kad bažnyčios būtų grąžintos ir atnaujintos, kovoją prieš alkoholizmą ir prieš per didelę vakarų civilizacijos įtaką. Kaltina komunistus už rusų tautos išdavimą, sunaikinimą viso to kas buvo rusiška, už caro suaudymą, žemės ūkio ir rusiškos kaimo idilijos sugriovimą, netvarkingą krašto urbanizaciją, per greitą žemės turtų išeikvojimą, parduodant

juos vakarams. Nagrinėdami Rusijos istoriją nacionalistai ieško kaltininkų visų pirma išvardindami Lenina, Kaganovič, Trockį ir kitus žydų tautos veikėjus. Palestinos imigrantai baiminasi, kad vel greitai laiku gali pasikartoti pogromai, nes naujai atgimęs nacionalizmas turi aiškų antisemitinį pobūdį. Net Gorbačiovas, jų nuomone, turi daug žydiškų patarėjų kurie esą tampa priari surišti su Vakaraais. Prieita net prie to, kad studijuojama jo kilmės genealogija: pagal nacionalistus net Lenino senelis buvęs žydų tautybės. Rusų nacionalistai žino nerusų norą atsikratyti ne tik komunizmo, bet visų pirma rusiška hegemonija. Sovietai tai vadina „rusofobija“. Šį klausimą nagrinėja I. Safarevič žurnale „Sovremennik“, kur bando įrodyti, kad vakarų nuomonė apie rusus, yra klaidinga. Rusų nacionalistai didėles įtakos politiniame gyvenime kol kas dar neturi. Tačiau jie ieško sąjungininkų kitose sferose. Išsigandę, kad bruzdėjimas kitose respublikose gali priversti prie imperijos galo, ir norėdami (Nukelta į 5 psl.)

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

52

— Turi palaukti, atsiklausim vyresniojo. Alksninis kantriai tylėjo. Laikas buvo labai brangus, o čia toks sutrukdymas ir gaisris. Nerimo. — Tai ko jau ten taip skubi — vietoj nenustovi? — paklausė jauniklis. — Katina užmiršau kamaron užrakinti, man lašinius iš lentynos sudorav, va ko skubi, kareivėli... Vaikinas taip nuteiktas šuktelėjo: — Ei Ivan, kur tu? — Ateinu! — atsiskaukė ir atėjęs tarė: — Eik! — Leido? — Aaa... jis žinomas ubagas. Nepavojingas. Gyvena pamiškėje. Ten, žinai, už upeliūkščio yra tokia sutrūnijusi trobelė. Jis visiems giriiasi, kad jam naujoji valdžia atidavusi. Pasakoja, kad būsias didelių kaimienų skerdžius. Abu sribai juokėsi. — Juokas juoku, broliu, bet šioje nežinioje, galimas daiktas, kitą kartą su tuo tavo skerdžium susitikus, saugokis, kad peilio į pašonę nesuvarytų. Aš nepasakysčiau, kad jis nepavojingas. Jis man toks neatrodo, senas bet... — Tai ką? — Tai nieko — pasakiau ir viskas... Trobelę Alksninis pasiekė uždušęs. Vos kojas pavilkė begalėjo. Suskrebeno prie slenkščio, šiaip taip atsikrėmė duris ir įėjęs vidun, kiek dar jėgos leido, ėmė

stuksenti kojomis į grindis. Atsiliepė. Tada numetė tarbas, atkėlė dangtį ir laukė. Už minutės galvą kystelėjo Žiaugra.

- Kur vadas?
- Prisnūdęs...
- Kelk visus, aš tuoj pat būsiu apatjoj...

Kai Alksninis pasakojo ką matė miestelyje ir kas atsitiko štabe, vaikščiojo kaip galva pametęs. Laiko nedaug, o vertis kuo greičiausiai veikti. Šianakt turime būti ten. Vyrams įsakiau, peržiūrėti ir patikrinti savo ginklus, o aš drauge su Žolele, Žiaugra ir Alksniniu, prieš tai dar pamiškėn išstatę sargybas, aiškinomės ir derinom visus būsimus veiksmus. Pirmoje eilėje sutarėm, kad puolimas turi įvykti šią naktį. Geresnės progos ir su žvake nerasi. Pulko šventė, budrumas sumažėjęs. Vadai ūlioja. Ko geresnio gali tikėtis. Visus vadus, kaip žuvis susėmsim... Tai būtų mums didelis laimikis. Išlaisvintumėm merginas — vel laimėjimas. Miško valymas vėl būtų užtęstas ir visi, ne tik mes, galėtumėm tam tinkamai pasiruošti. Oras palankiausias, tik reikia viską gerai suplanuoti ir ryžtingai įvykdyti.

— Tai gi — tariau, — puolimą vykdome dviem grandimis priešakyje, o vieną paliekame apsaugoję. Nuo so-
dus pusės lengviausias priėjimas, ten skiriu trečiąją, apsauginę grandį, su Žolele priešakyje. Žiaugros grandis — pirmoji. Jos uždavinys nuimti visas sargybas taip, kad niekas net necyptelėtų. Aš vadovausiu antrajai grandžiai. Mums įkopus sodybon, be jokio triukšmo ir be šūvių įsiveršime pro duris. Žiaugra, su vyrais lieki lauke. Aišku?!

- Aišku! — atsakė.
- Ant popieriaus ir mintyse viskas aišku, bet

tikrovėje, menkiausias niekas mūsų planą gali sugriauti, kaip kortų namelius. Vyrai, turi būti daroma pagalvojus, skubiai ir užtikrintai! — baigiau.

Skirstantis pastebėjau, kad Alksninis nepatenkintas.

Gudraudamas vėl tariau:

- Alksnini, ar man dar ką pasakyti nori?
- Ne! — sausai atšovė Alksninis. — Kas man darbo, kaip jūs ten viską darysite, aš gi jokių pareigų negavau...
- Pareigų?!
- Tai gi, vade. Išrūgose, kaip musė, visą dieną maišausi, o jūs — be manęs grietinėle graibstysite...
- Kuo tu nepatenkintas?
- Tuo, kad man jokių pareigų nepaskirta. Jūs kausitės, o aš kukavinė pyptelę prisikimšęs dūmus pūsiu...

Šypterėjau ir draugiškai palietęs jo pečius tariau: — Esi išvargęs. Tu jau savo atlikai. Labai daug padarei. Mes kaip antys ant ežero tupėtumėm. Tavo deka to žinios. Alksnini, mes išeinam kovon, tu turi likti būsto apsaugai. Tavo žinioje tos išstatytos sargybos ir priede dar viena pamaina. Tu mus visus, kaip tėvas, vėl turi suglobti pastogėn. Kur gi mes kitur desimės? Tai ar čia ne pareigos?

Alksninis atlyžo ir trumpai atsakė:

- Klausau, tamsta, vade!
- Vyrai! — šuktelėjau visiems — prieš žygį dar kartą sueinam visi — miške. Žygį pradėdam lygiai dešimtą valandą. Vienuoliktą jau turime būti štabe. Niekas nieko neatsakė. Žiaugra su Žolele stovėjo nuošaliai ir aš aiškiai jutau, kad jie kalbėjosi apie mūsų būsimą žygį. Aš tuoj pat supratau, kad jie dar nori su manim pasikalbėti, bet kažko delsia.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ATGIMIMO PAMALDOS

1990 m. kovo 18 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto

- 10 v.r. organizacijos su vėliavomis renkasi parapijos salėje
- 10:15 v.r. procesija į bažnyčią
- 10:30 v.r. pamaldos
- 11:45 v.r. gėlių padėjimas prie kryžiaus

Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje

(69 g-vė ir Washtenaw Ave.)

Rengia: Chicago Lietuvos organizacijų komitetas

Chicago ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Pageidaujama su tautiniais drabužiais arba su org. uniformomis

Laiškas

SOVIETŲ SĄJUNGOS SKOLOS LIETUVAI

Antano Dundzilos straipsnelis „Apskaičiuokime ir dokumentuokime ekonomines Sovietų Sąjungos skolas Lietuvai“ (žr. Draugas Nr. 18, 1990-1-28) iškelia labai svarbų ir neatsiejamą keltiną pasaulio viešumon reikalą. Padarytų skriaudų atmokejimo klausimas be abejonės būtų ypatingai stipri karta ateinančiose derybose išsilausvinimo iš Sovietų Sąjungos klausimu bei nustatant tolimesnius tarpvalstybinius ekonominius bei prekybinius santykius. Prie Antano Dundzilos iškeltų Lietuvai skriaudų paminėtinis dar kelios labai svarbios skolos: 1. Nuoma už Lietuvos laikomas karines bazes. Imu kaip kompensacijos modelį JAV metinės išmokos Filipinams – 480 mil. dol. Kadangi TSR

RUSŲ NACIONALIZMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Ją bet koku būdu išlaikyti, jie ieško ir randa pritarimo aukštųjų Armijos karininkų tarpe, kurie daugiausia yra rusai. Gąsdindami, kad Vakarų veržimasis į sovietų pramonę išstums vietinį (rusų) aukštesnį personalą, jie ieško glaudžių ryšių su pramonės darbuotojų unijomis ir jų vadais. Bene įdomiausia turbūt yra broliavimasis su silpnėjančia Komunistų partija. Prieš porą mėnesių komunistų dalis netgi įsteigė nacionalistų padalinį Rusijos kompartijoje. Jų nuomone nacionalistai susijungę su partija pajėgtų atstatyti drausmę Sovietų Sąjungoje ir sustabdytų vakarinių kapitalistų įtaką naujosios Rusijos istorijoje. Sovietologai prisibijo, kad partija gali mėginti panaudoti nacionalistų judėjimą savo naudai, kaip kad Stalinas padarė karo pradžioje. Atrodo, kad kelias į laisvę ir demokratiją Rusijoje bus ilgas, nes, kai išlaisvinti kraštai griaua Lenino statulas, ilgos eilės rusų dar valandas laukia prie mauzoliejaus pagerbti dabartinio jungo steigėją.

Didžiausias gyvenimo džiaugsmas yra žinoti, kad esame mylimi dėl to, kas esame, ar geriau pasakius – nežinint to, kas esame.

Victor Hugo

karinės bazės Lietuvoje nėra nei kiek mažesnės už JAV bazes Filipinuose, TSR būtų skolinga Lietuvai nuomą už 50 metų, kas susidėtų į 24 milijardų dol. sumą.

2. TSR pasiglemžė okupuojant Lietuvą jos karinę mantą, civilinę aviaciją, laivyną, transporto ir komunikacijos priemones, didelę dalį Lietuvos aukso, diplomatinis pastatus ir t.t. Sudarius 1939 metais buvusį šių dalykų inventorių, yra svarbu juos įkainoti 1990 metų kainomis.

3. Didelio masto ekologinė žala buvo padaryta pastatant Lietuvoje gamtą teršiančią pramonę. Reikalinga apskaičiuoti ne tik kiek kaštuotų pašalinti supiltus nuodingų metalų atliekų ir sveikata žalojančius chemikalų kalnus, bet ir ant kiek ši tarša palietė gyventojų sveikatą bei mirtinumą.

4. Pokario metais Lietuvoje pastatyta pramonė turi turėti taršos apsaugos įrengimus. Didesnė dalis šios pramonės buvo Lietuvai primesta be jokių apsaugos renginių. Sudarius Lietuvoje esančios pramonės inventorizaciją ir nustatius pagal gamybinės kategorijas jų taršos apšvarinimo įrengimų poreikius, būtų galima be didelių sunkumų sudaryti tokių renginių kaštų apmatų. TSR turėtų Lietuvą kompensuoti už šių renginių įtaisymą.

5. Kaip Hitlerio-Stalino pakto suokabininkė ir Lietuvos okupantė, TSR yra tiesiogiai atsakinga už Lietuvos gyventojų prieauglio sunaikinimą pokariname laikotarpyje. Panaudojant prieškarinės Lietuvos gyventojų prieauglio koeficientą (1.1%), jos dabartinis gyventojų

skaičius turėtų būti 4.4 mil. Palyginus šį skaičių su 3.7 mil. gyventojais šiandieną, prieinam išvadą, kad Lietuva okupacijos metais neteko apie 700,000 žmonių. Priimant Lietuvos gyventojų gyvybės vertę bent 100,000 dol. (JAV vertina gyventojų gyvybę 1 mil. dol.), gautųsi suma siekianti 70 milijardų dolerių.

Šie prie Antano Dundzilos straipsnio pridėti pavyzdžiai vaizdžiai parodo, kad Lietuvai padaryti nuostoliai yra iš tikro milžiniški. TSR grąsinimas Lietuvai, jog išėjimas iš Sąjungos kaštuotų nepakeliamai didesnes sumas, turėtų būti lengvai atsvertas tų sumų kurias TSR yra skolinga Lietuvai už padarytą žalą.

Iki šiolei dar neteko girdėti, kad būtų buvusi kur nors paruošta viską apimanti okupacinės žalos studija ir tos žalos piniginis įvertinimas. Deryboms su TSR prasidedant, išsivijos laisvinimo veiksniai turėtų kuo skubiausiai sutelkti ekspertų grupę tokios studijos pravedimui ir jos greitam paskelbimui lietuvių ir anglų kalbomis. Pagal reikalą, šios studijos paruošimui turėtų būti pakviesti prisidėti ir ekspertai iš Lietuvos. Pati studija neturėtų būti uždelsta visokeriopos dokumentacijos sukaupime ir didelio tikslumo ieškojime, nes kalbame apie milijardines sumas, o ne apie tūkstančius. Žinant, kad Latvijos ir Estijos išsilausvinimo bylos turės būti paremtos lygiagrečiais finansiniais ir ekonominiais argumentais, būtų patartina pasiūlyti paralelių studijų pravedimą taip pat ir latviams ir estams, jeigu jie tokių studijų dar nėra padarę.

Stasys Bačkaitis

A.†A. JUOZAS JASIŪNAS

Mokytojas – Menininkas

Gyveno Detroit, Michigan.

Mirė 1990 m. kovo 14 d., 6:45 val. ryto, sulaukęs 87 metų amžiaus.

Gimė Noreikų kaime, Žemelio valsč., Šiaulių apskrityje. Baigęs Kauno Meno mokyklą.

Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdime sesers vaikus Lietuvoje, daug draugų ir buvusių mokinių.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo mėn. 17 d. iš Val S. Bauža laidotuvių namų 10 val. bus nulydėtas į Šv. Antano bažnyčią, kur įvyks gedulingos pamaldos užvelionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Holy Sepulchre kapines.

Nuliūdę gimines ir draugai.

Laid. dir. Yolanda M. Zaprackienė (313) 554-1275.

A.†A. ONA BURNEIKIENĖ

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad po sunkios ligos 1990 m. kovo 15 d. 12 val. p.p. į Amžinąjį Gyvenimą iškeliavo mūsų brangi Mama ir Močiutė, sulaukusi 81 metų amžiaus.

Velionė buvo našlė a.a. Povilo, kuris mirė 1982 m. kovo mėn.

Pasiliko dideliame nuliūdime: sūnus Romualdas su vaikais – Paulium, Vincu ir Alexa; duktė Zita ir žentas Juozas Petkai, gyv. Seattle, Wash. Lietuvoje liko sesuo Adelė su šeima bei mirusių seserų vaikų šeimos ir pusbrolis su šeima Anglijoje.

Velionė gimė Lietuvoje, Šventupio km., Vyžuonos parap., Utenos apskr. Amerikoje išgyveno 40 metų. Nepriklausomoje Lietuvoje ilgus metus dirbo kaip mokytoja.

Priklausė: Mokytojų sąjungai ir, prieš susirgdamą, ejo valdybos narės pareigas; Lietuvių ir Tautos fondams, Lietuvos Dukterų dr. jai (daug metų ejo Bridgeporto apyl. seniūnės pareigas), Religinei šalpai, Moterų Federacijai ir BALF'ui. Dažnai rinko aukas Bridgeporto apyl.

Kūnas pašarvotas penktadienį, kovo 16 d. nuo 2 iki 9 v.v. Jurgio Rudminto laidotuvių koplyčioje, 3319 S. Lithuania Ave. Atsisveikinimas kovo 16 d. 7 v.v.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 17 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks 9:30 val. ryto gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Šeima pageidauja vietoje gėlių aukoti šv. Mišioms ir Lietuvos Dukterų draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, duktė, anūkai ir kiti giminės.

Laid. dir. J. Rudminas. Tel. 312-927-1138.

A.†A. ANASTASIA KILAS

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1990 m. kovo 14 d., sulaukusi 85 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno daugelį metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus kun. Joseph F. Kilas, duktė Theresa Schuringa, žentas Donald, anūkai: Donald R. Jr., Joseph su žmona Sheila ir David Schuringa.

Velionė buvo našlė a.a. Joseph Kilas.

Priklausė Šv. Teresės draugijai, Tėvų Marijonų, Nek. Prasidėjimo Marijos Seserų ir Šv. Kazimiero Seserų rėmėjams.

Kūnas pašarvotas penktadienį, kovo 16 d. nuo 2 iki 9 v.v. Robert Sheehy koplyčioje, 4950 W. 79 St., Burbank, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 17 d. iš koplyčios 9:45 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:30 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, duktė, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Robert Sheehy. Tel. 708-857-7878.

A.†A. ANTOINETTE „EDNA“ MONDEIKA

Gyveno Cicero, IL.

Mirė 1990 m. kovo 13 d., sulaukusi 92 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje 1897 m. gegužės 5 d. Amerikoje išgyveno daugelį metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukros Mary Helen Kutz, našlė a.a. Stephen Kutz, ir Therese Mondeika.

Velionė buvo našlė a.a. Adolph Mondeika.

Priklausė Šv. Kazimiero Seserų ir Tėvų Marijonų rėmėjams ir Lietuvių Moterų sąjungai.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, kovo 15 d. nuo 4 iki 9 v.v. ir penktadienį, kovo 16 d. nuo 2 iki 9 v.v. The Marik Funeral Home of Berwyn koplyčioje, 6507 W. Cermak Rd.

Laidotuvės įvyks kovo 17 d., šeštadienį. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Queen of Heaven kapines, Hillside, IL.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukros.

Laidotuvių direkt. Mark Rizzo. Tel. (708) 484-6310.

A.†A. JONAS SAKALAS

Gyveno Palatine, IL.

Mirė 1990 m. kovo 15 d., sulaukęs 89 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Margaret ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas penktadienį, kovo 16 d. nuo 4 iki 9 v.v. Ahlgrim & Sons koplyčioje, 201 Northwest Highway, Palatine, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 17 d., 10 val. ryto iš Holy Resurrection Orthodox bažnyčios, 1449 N. Quentin Rd., Palatine bus nulydėtas į Arlington Memory Garden kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona ir giminės.

Laidotuvių direkt. Ahlgrim & Sons. Tel. 1-708-358-7411.

GAIDAS–DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – (1-312) 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. – Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. – Tel. (708) 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – (708) 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

TORGSYN TORGSYN

5542 Geary Blvd., San Francisco, CA 94121

Telefonai:
415-752-5546
415-752-5721
415-752-5721 (FAX)

MES TURIME SOV. SĄJUNGOJ POPULIARIAUSIAS PREKES

TV, VCR'S
TELEFONAI
CAMCORDERS
Voltažas 127/220

RADIJAI IR VCR
RADIJO ĮRENGIMAI
Tinkamys Sov. Sąjungai
KOMPIUTERIAI
Su rusišku raidynu

AVIES KAILIO KAILINIAI
SPORTINIAI KOSTUMAI
KOSMETIKA
LŪPU DAŽAI
SUVENYRAI

Žemiausios kainos JAV-bėse.
Priman užsakymus telefonu iš viso JAV miestų ir iš kitų kraštų.
Pardavdama automobilius giminėms Sov. Sąjungai.
Pardavdama pinigais. Patvirtimai iš Irsos.

Mūsų parduotuvė siūnia visokių
radijų radijus ir elektroninius prie-
taisus į Sov. Sąjungą su apmokėtu
arba nepamokėtu maitu.

Valandos:
pirm-trečd. 11-6
ketvirt-šešt. 11-7

APYLINKŲ MUS

x Lietuvos atgimimo šv. Mišios bus atšaukiamos šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje kovo 18 d., sekmadienį, 10:30 val. dienos. Po Mišių bus padėtos vainikas prie lietuviško kryžiaus šalia bažnyčios. Organizacijų atstovai prašomi dalyvauti uniformuoti arba su tautiniais drabužiais ir tautinėmis vėliavomis (ne organizacijų vėliavomis). Visi Chicago ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti. Tikimasi, kad bus iš vietinių laikraščių ir televizijos atstovų.

x Iš Brighton Parko i Dainavos spektaklį „Kai papartis žydi“ Morton auditorijoje Cicero vyksta autobusas nuo Nekalto Prasidejimo parapijos bažnyčios. Išvažiuos kovo 25 d. 2 val. Bilietus autobusui reikia įsigyti Vaznelių parduotuvėje.

x Žurnalo „Fifty-Five Plus“, Kanadoje leidžiamo, viršelis yra papuoštas dailininkų Anastazijos ir Antano Tomošaitių spalvotomis nuotraukomis jų darytų juostų ir gobelių fone.

x Patikslinimas. Lietuvių gydytojų suvažiavimas bus Kaune gegužės 20–24 dienomis. Tai septintasis gydytojų suvažiavimas, kuriame dalyvaus arti 2000 medikų ir arti 200 užsienio lietuvių. Svarstymuose bus medicinos reikalai ir lietuvių gydytojų ateities klausimai.

x Union Pier, Mich., Lietuvių draugijos narių vakaronė rengiama kovo 21 d., trečiadienį, 3 val. p.p. P. ir A. Mikščių namuose. Kviečiami visi nariai dalyvauti.

x DRAUGO koncertas įvyks š.m. balandžio 1 d. 3 v. p.p., sekmadienį, Marijos Auksinėsios mokyklos salėje. Programą atliks okupuotos Lietuvos solistai: Sofija Jonaitytė, Algirdas Januta ir pianistas Povilas Stravinskis. Bilietus į koncertą galima įsigyti Gifts International Vaznelių parduotuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424. (sk)

x Lietuvos keliauninkų dėmesiai. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus – lektuvais, traikiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300. (sk)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų, bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 312-977-7916. (sk)

x Baltijos restorane geras lietuviškas maistas ir įvairūs kokteiliai. Dvi salės įvairiems renginiams. Restoranas atidarytas kasdien 11 v.r.–9 v.v. Uždaras pirmadieniais. 8100 Roberts Rd., tel. 708-458-1400. (sk)

x Parduodame Lietuvoje automobilius: Taurija – 2,500 dol., Lada 2106 – 3,000 dol., Lada 2107 – 3,500 dol., Lada 2108 – 3,200 dol., Lada 2109 – 3,500 dol. Maskvičius 2141 – 3,700 dol. Volga 24-10 – 6,000 dol. Taip pat keičiame pinigų aukštą santykiu. Skambinti Arūnui 708-839-5557. (sk)

x Dainavos ansamblių lydis 17 asmenų orkestras, kuriam orkestruotę parašė dirigentas Darius Polikaitis. Orkestrą galėsit išgirsti per „Kai papartis žydi“ spektaklį, kuris bus kovo 25 d.

x Fotografai ir foto mėgėjai nori sudaryti šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo foto albumą, kad liktų istorijai. Turintieji simpoziumo nuotraukų, prašomi jas siųsti: L. Maskaliūnas, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464.

x Iškilmingos pamaldos „Tėviškės“ lietuvių evangelikų liuteronų parapijos bažnyčioje, minint Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, bus šį sekmadienį, kovo 18 d., 10:30 val. ryto. Moterys prašomos dėvėti tautinius drabužius, o skautai – savo uniformas. Po pamaldų įsijungsime į bendrą Chicago lietuvių minėjimą, vykiantį Marquette Parke prie kryžiaus, esančio šalia šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios. Visi raginami dalyvauti.

x Fotografijų paroda „Religija Lietuvos fotografų akimis“ vyks Lietuvių Dailės muziejuje Lemonte nuo kovo 24 d. iki balandžio 16 d. Drauge bus eksponuota ir „Dailė '90“, kurios tema yra „Religija lietuvių išeivių mene“.

x Mažosios Lietuvos fondo informacinis leidinys nr. 2, praneša, apie mažlietuvių, jų veiklą čia ir Lietuvoje.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejus išdalino savo darbininkams anglų kalba parašytą laiško prezidentui G. Bushui, kurio prašoma pripažinti Lietuvos paskelbtą nepriklausomybę. Muziejuje galima gauti pavyzdžių ir pasiųsti.

x Lietuvių Prekybos rūmai ieško studentų, kuriems bus įteiktos stipendijos. Studentai turi būti kolegijoje ir lietuvių kilmės. Kreiptis į Raymond Wiertelką tel. 708-388-8292. Prašymus reikia paduoti iki balandžio 15 d.

x Rūta Juškieienė, senior viceprezidentė Standard Federal Savings, Chicago, Ill., atsiųsdama pranešimą apie Vasario 16 dienos minėjimą, pridėjo ir 25 dol. čekį dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Birutė Kozica, Kazys Vasaitis, A. Grinis, J. Galinis, V. Ruseckas, H. Paškevičius, Ona Českauskaitė, Matilda Kurapka, Jonas Kutka, C. Valis, A. Seliokas, V. Dzigas, Ona Kartanas, Elena Pagirys, Elena Druskis, Birutė Sekmakas, J. Kudirka, V. Raulinaitis, St. Strasevičius, Mečys Šilkaitis, kiekvienas atsiuntė po 20 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus aciū.

x A.L.T.S. Čikagos skyrius š.m. kovo mėn. 18 d. 3 val. p.p. Liet. Taut. namuose rengia sekmadienio kultūrinę popietę, kurioje dr. R. Nemickas skaitys paskaitą: „Kaip išlaikyti sveiką širdį“. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. (sk)

x LIETUVA – VOKIETIJA. Jums pageidaujant, pridėjome papildomą kelionę į Lietuvą, rugpjūčio 11 iki rugpjūčio 22 d.: 10 naktų Lietuvoje, 3 naktys Vokietijoje. Pilna kaina \$2,345.00. G.T. INTERNATIONAL, INC. (708) 430-7272. (sk)

x Romas Pukštys lydis grupę liepos 1 d.: 15 dienų Lietuvoje! Miestus galite pasirinkti. Skubiai registruokitės American Travel Service, tel. 312-238-9787. (sk)

Konsuliarijoms priėmimo Vasario 16-tosios dienos proga Balzeko muziejuje. Iš kairės: Marijoną Sadūnaitę, kun. Juozas Vaskas ir adv. Saulius Kuprys.

Nuotr. J. Tamulaučiū

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MARGUTIS MINI VANAGAIČIO ŠIMTMEČI

Chicago ir apylinkių lietuvių mėgiamos Margučio radijo valandos vedėjas Petras Petrutis surengė paminėjimą šios programos steigėjo komp. Antano Vanagačio 100 metų sukaktį. Jau eilę dienų iš anksto buvo Margučio perdudamos prieš dešimtmečius apie Vanagaitį pasakytos kalbos.

Kovo 11 d. 3 v. p.p. Jaunimo centre vyko minėjimas, kuri suruošė P. Petrutis su tautos komitetu, kuriam vadovavo S. Endrijonienė, ir talkino Janina

x Poetas Stasys Santvaras, Boston, Mass., J. Žiūraitis, Oakville, Ont., Kanada, Jadvyga Šakalys, Chicago, Ill., Vincas Viltrakis, Chester, Pa., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 30 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Juozas Grabys, Winnipeg, Manitoba, Kanada, Zenonas Krasauskas, Chicago, Ill., Julija Matulionienė, Brockton, Mass., J. M. Walentukiewicz, So. Boston, Mass., „Draugo“ nuosirdūs rėmėjai, garbės prenumeratoriai per daugelį metų, pratęsė prenumeratą ir kiekvienas paaukojo po 45 dol. Nuosirdus ir didelis aciū.

x Po 25 dol. aukų atsiuntę įvairiomis progomis Jurgis Vidžiūnas, K. A. Dagys, Lietuvos Foundation iš Chicago, IL, Dalia Dzikiene, West Hartford, Conn. Nuosirdus aciū.

x Du lėktuvo bilietai kovo 30 dienai iš Midway į New Yorką parduodami labai prieinama kaina. Kreiptis: 471-0811. (sk)

x Parduodame Lietuvoje tinkamus kompiuterius, faksus, printerius, platerius ir kt. kompiuterinę techniką. Kalbame lietuviškai. Skambinkite Arūnui tel. (708) 839-5557. (sk)

x Duodame 2 metų garantiją siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams. Sutartis pasirašyta su ELEKTRONU, Vilniuje. Lietuvoje taisymas nemokamas. Ši garantija teikiama susitarus iš anksto. Praneša Romas Pukštys, Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite REMAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161. (sk)

Daunorienė, Danguolė Ilginytė, Meta Gabaliene, Aleksandra Likanderienė, Zune Žilevičienė.

Renginį Jaunimo centre atidarė P. Petrutis. Pažymėjo, kad A. Vanagaitis atvyko į JAV ne sau naudoti paieškoti, o palinksminti Amerikos lietuvių. Jis išvedė lietuvių į didžiulius Chicago sales, jis suorganizavo lietuvių kompozitorių simfoninių kūrinių atlikimą, jis įvedė radijo programą, isteigė žurnalą.

Pagrindinę paskaitą skaitė Vytautas Kasniūnas ir priminė, kad Vanagačio tėvas buvo atsikėles iš Prūsijos, priėmė katalikybę. Tėvas rūpinosi sūnaus mokslu, bet neišgalejo siūsti į gimnaziją. Vanagaitis pradėjo ruošti į vargonininkus. Vanagaitis emė skiešti prieš caristus atsisaukimus, sakyti kalbas, keldamas lietuvių reikalus. Šešiolikis buvo jaunuolis buvo pakviestas vargonininkauti Paežeriuose.

Lankė prof. Naujalo kursus, vėliau įstojo į konservatoriją. Perejo vargonininkauti į Vaidganto parapiją. Vaidgantas jam padarė patriotinės itakos. Perejo vargonininkauti pas kun. Mironą, o vėliau Vanagaitis išvyko į Drezdeno konservatoriją. Grįžęs įsijungė į Kauno teatrą, kur pasireiškė kaip aktorius. Drauge Vanagaitis mokykloje dėstė muziką, vedė chorą.

Emė plačiau reikštis kaip kompozitorius. Jo dainos emė sklirti po Lietuvą. Išsižadėdamas šviesios karjeros, Vanagaitis 1924 m. išvyko į Ameriką. Atvežė daug patrauklios linksmos programos. Jis prie lietuviškos dainos priviliojo jaunimą.

Vanagaitis mirė 1949 m. gegužės 19 d. Jo darbas sėkmingai tęsia P. Petrutis.

Meninę programą atliko Jina Varytė, baigusi muzikos studijas magistro laipsniu Northwestern universitete. Dabar gyvena Glenview. Fortepijonų palydint M. Motekaičiui, soliste Varytė, kuri yra dainavusi ir Chicago operoje, skambiu sopranu balsu padainavo Vanagačio dainas: Aš bijau pasakyti, Džukų kraštas, Dobilėlis. Publiką žavėjo ne vien skambiu balsu, bet ir aiškiu, grynai lietuvišku žodžių tarimu.

Gėlėmis ir bise šauksmais apdovanota solistė vėl padainavo dainą apie rausvąjį dobilėlį. Artimas Vanagačio bendradarbis adv. Ant. Lapinskas papasakojo apie laikotarpį, kada Margutis gimė. Žurnalas „Margutis“ gime Tabor Farmoj, kur J. Bačiūnas išspausdino net 40,000, paskleidamas po visas JAV. Vanagaitis daina gaivino lietuvių lietuvių Amerikoje. J. Bačiūnui raginant, sumokėjus stočiai, Vanagaitis 1932 m. pradėjo 15 min. radijo programą. Daugelį atvilodavo Margučio piknikai. Margutis suorganizavo lietuvių muzikos koncertą 1935 m. pasaulinėje parodoje Chicagoje. Margutis padėjo Dariui-Girėnui sutelkti lėšų skridimui, suorganizavo pilietybės kursus. Minint Margučio 10 m. jubiliejų, koncertą suruošė Lyric operos rūmuose, kuriuos lietuviai užpildė. Prasidėjus II pasauliniam karui, Margutis surinko 2 mil. dol. bonų JAV iždui. Margutis suorganizavo telefoninį pasikalbėjimą su Lietuva, kas buvo girdima susirinkusių lietuvių Chicagoje.

Vanagaitis mirė 1949 m. gegužės 19 d. Jo darbas sėkmingai tęsia P. Petrutis. Meninę programą atliko Jina Varytė, baigusi muzikos studijas magistro laipsniu Northwestern universitete. Dabar gyvena Glenview. Fortepijonų palydint M. Motekaičiui, soliste Varytė, kuri yra dainavusi ir Chicago operoje, skambiu sopranu balsu padainavo Vanagačio dainas: Aš bijau pasakyti, Džukų kraštas, Dobilėlis. Publiką žavėjo ne vien skambiu balsu, bet ir aiškiu, grynai lietuvišku žodžių tarimu.

Vanagaitis mirė 1949 m. gegužės 19 d. Jo darbas sėkmingai tęsia P. Petrutis. Meninę programą atliko Jina Varytė, baigusi muzikos studijas magistro laipsniu Northwestern universitete. Dabar gyvena Glenview. Fortepijonų palydint M. Motekaičiui, soliste Varytė, kuri yra dainavusi ir Chicago operoje, skambiu sopranu balsu padainavo Vanagačio dainas: Aš bijau pasakyti, Džukų kraštas, Dobilėlis. Publiką žavėjo ne vien skambiu balsu, bet ir aiškiu, grynai lietuvišku žodžių tarimu.

Šv. Kazimiero seselių rėmėjų pasirengimas žaidimų popietei, kuri bus kovo 25 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Marijos aukšt. mokyklos patalpose. Posėdžiui vadovauja Sofija Stephens ir Bernice Kloba. Seselės kviečia popietėje dalyvauti.

IŠ ARTI IR TOLI

J.A. VALSTYBĖS

– Prelato Jono Kučingio kompoziciją Maironio žodžiams „Atsiklaupęs prieš altorių“ pirmą kartą atliko Los Angeles vyrų kvartetas šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kovo 4 dieną, lietuviškų Mišių metu. Giesmės melodija nepretenzinga, kelianti dvasinę nuotaiką, derinasi su žodžių prasme. Reikia manyti, kad ši prel. Kučingio giesmė bus populiari bažnytiniame giedojime. Atsiliepimai labai palankūs. Prel. Jonas Kučingis, išugdęs šv. Kazimiero parapiją, išėjo į pensiją ir kaip emeritas gyvena parapijos klebonijoje. Talkina pastoraciniuose darbuose, domisi muzika, literatūra ir politiniu gyvenimu. Yra daugelio lietuviškų darbų stambus mecenatas.

– Nijolė Sadūnaitė, trumpam iš Chicago grįžusi į Los Angeles, vasario 27 d. susitiko ir kalbėjosi su buv. prezidentu Ronald Reaganu. Ji įteikė jam trumpą raštą ir žodžiu padėkojo už palankią politiką Lietuvos laisvės reikalu ir už moralią bei diplomatinę kalinių sovietų kalėjimuose paramą ir prašė šiuo kritišku Lietuvai laiku panaudoti savo moralinį autoritetą Lietuvai išsivaduoti iš sovietų okupacijos. Pasimatymą su Reaganu išrūpino ir pasimatymo metu jai vertėjavo Angelė Nelsienė, energingoji Baltų Laisvės lygos lietuvių sekcijos pirmininkė. Netrukus po šio susitikimo į Kaliforniją buvo atvykęs prezidentas Bush, kuris turėjo pokalbį su Reaganu. Jų pokalbyje buvo paliestas ir Baltijos valstybių klausimas.

tuvių Chicagoje.

Valdas Adamkus išryškino galingą Vanagačio viziją, modernią susijungimo priemonę įjungiant lietuvių tarnybai. V. Adamkus padėjo visiems šį renginį suorganizavusiems ir programą atlikusiems. Ypačingą entuziazmą sukėlė prašėjimas, kad Lietuva vėl paskelbė nepriklausomybę.

Dalyvavo ir vysk. P. Baltakis. Maldą sukalbėjus kun. Ant. Saulačiui, buvo vaišės.

Po vakariėnės L. Narbutis smulkiau painformavo apie įvykius Lietuvoje.

Gen. kons. V. Kleiza perskaitė Lietuvos atstovo St. Lozario pareiškimą ryšium su nepriklausomybės atstatymu. Sveikino ir skatino būti ryžtingais.

Kalbėjo Am. Liet. tarybos pirm., G. Lazauskas, LB krašto vald. pirm. dr. A. Razma, Vliko tarybos pirm. A. Regis.

S. Endrijonienė padėjo minėjimo rengimo komisijai ir visiems atsilankiusiems. Baigta Maironio giesmė „Lietuva brangi“.

Juoz. Pr.

CHICAGOS TAUTININKAI RUOŠIASI DALYVAUTI SEIME

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos Chicago skyriaus valdyba, pirmininkaujama Matildos Marcinkienės, kovo 10 d. Lietuvių Tautiniuose namuose (LTN) suaukė narių susirinkimą, kuriam vadovavo Petras Bučas (pirm.) ir Ignas Andrašiūnas (sekr.)

Išklaustas skyriaus valdybos pirm. M. Marcinkienės trumpas pranešimas apie bėgamus reikalus ir artėjantį sąjungos seimą. Platesnį pranešimą padarė sąjungos pirm. dr. Leonas

Kriauciūnas. Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas įvyks š.m. gegužės 12-13 d. Bostone. Seimo ruošia rūpinasi sudarytas komitetas, vadovaujamas Juozo Retelio kartu su Bostono skyriaus valdyba. Ruošiama seimo programa, kviečiami garbės svečiai ir paskaitininkai. Laukiamas svečias Rimantas Matulis, atsisteigęs tautinės s-gos Lietuvių pirmininkas. Prašė išrinkti atstovus ir gausiai dalyvauti seime. Painformavo apie padėtį Lietuvoje, susirinkus Lietuvos aukščiausiai tarybai, bet dar nebuvo tikrų žinių apie Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją. Susirinkimas tuo labai domėjosi ir gaudė kiekvieną naujesnę žinią, ateinančią iš Vilniaus.

Sąjungos 21 seime Chicago skyriui atstovauti išrinkti šie nariai: Ignas Andrašiūnas, Felina Braunienė, Stasys Briedis, Antanas Juodvalkis, Oskaras Kremeris, Verutė Lenkevičienė, Jonas Levickas ir Vanda Mažeikienė. Be to, sąjungos seime pilnateisiais atstovais iš Chicago dalyvauja: garbės narys Jonas Jurkūnas, s-gos valdyba – dr. L. Kriauciūnas, P. Bučas, V. Jonušienė, E. Valiukienė ir O. Daškevičienė, buvę s-gos pirmininkai – E. Bartkus ir V. Mažeika ir skyr. pirm. M. Marcinkienė. Taip pat užsirašė ir keletas svečių. Pirmininkas dr. L. Kriauciūnas tikisi gausaus dalyvių skaičiaus, nes pasikeitę Lietuvos padėtis bus naujas paskatas tautinei veiklai.

„Dirvos“ vėjus reikalus referavo vicepirm. Petras Bučas, nes komiteto pirm. Irena Kriauciūnienė vėjus reikalais buvo išvykusi į Omahą, Nebraska.

Vėjus vykdė gerai, išsiuntintų dovanų paskirstymo bilietų šaknelės grįžta su pridėtomis aukomis. Vėjus užbaigimo banketas įvyks ateinantį rudenį.

Pasikalbėjus bėgama reikalais, pasivažiavus užkandžiais ir pasižiūrėjus 1988 m. Lietuvoje vykusio mokinių konkurso spalvotą filmą, skirstėms namolei, laukdami gerų žinių iš Vilniaus.

Filmą paskolino Viktoras Kučas, o naująsias LTN įsigytą aparatą operavo Jonas Kubilius.

Beje, LT namai yra įsigiję naująsias filmams rodyti aparatą, vaizdus perdudant ant sienos pakabintame ekrane, kaip normaliuose kinuose. Rengėjai, susitarę su Tautinių namų valdyba, gali aparatą pasinaudoti. (aj)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.